

DISTINCTIO VII.

De confirmatione.

Nunc de sacramento confirmationis addendum est: de cuius virtute quaeri solent forma etiam aperta est, scilicet verba quae dicit Episcopus cum baptizatos in frontibus sacro signat chrismate (1): « Hoc sacramentum ab aliis perfici non potest nisi a summis sacerdotibus, nec tempore Apostolorum ab aliis quam ab ipsis Apostolis legitur peractum; nec ab aliis quam ab illis qui locum eorum tenent, perfici potest aut debet. Nam si aliter praesumptum fuerit, irritum habetur et vacuum, nec inter ecclesiastica reputabitur sacramenta » (2). Licet autem presbiteris baptizatos tangere in pectore, sed non chrismate signare in fronte. Virtus autem huius sacramenti est donatio Spiritus sancti ad robur, qui in baptismo datur ad remissionem. Unde Rabanus (de institutione clericorum, lib. 1, cap. 5, et habetur de cons., dist. 8, cap. « Novissimi »): « A summo sacerdote per impositionem manus Paraclytus traditur baptizato, ut roboretur per Spiritum sanctum ad praedicandum aliis illud quod ipse in baptismo consecutus est. » Item (5): « Omnes fideles per manus impositionem Episcoporum post baptismum accipere debent Spiritum sanctum, ut pleni Christiani inveniantur. »

(1) Nicolai: Unde Eusebius Papa epist. 5, et ad marginem: ut refertur in Decretis de consecr., dist. 3, cap. Manus.

(2) Item: Hucusque Eusebius.

(5) Nicolai: Item (Urbanus) Papa, epist. 1, Christianis omnibus missa, cap. 7, et ad marginem: Sic in decret. de consecr. dist. 4, cap. Omnes.

Divisio textus.

Postquam Magister determinavit de sacramento intrantium, scilicet de baptismo, hic intendit determinare de sacramentis quae pertinent ad progredientes in via Dei; et dividit in partes duas: in prima determinat de sacramentis quibus progredientes in honore perficiuntur; in secunda de sacramento quo a malo sublevantur quos cadere accidit, scilicet de poenitentia, dist. 14, ibi: *Post hoc de poenitentia agendum est*. Prima in duas: in prima determinat de sacramento confirmationis quia aliquis in seipso perficitur ad modum quo forma perficitur; in secunda de eucharistia, qua aliquis perficitur per conjunctionem ad finem, 8 dist., ibi: *Post sacramentum baptismi et confirmationis sequitur eucharistiae sacramentum*. Prima in duas: in prima tangit ea quae sunt intra essentiam sacramenti, scilicet materiam et formam; in secunda ea quae sunt extra essentiam ipsius, ibi: *Hoc sacramentum ab aliis perfici non potest, nisi a summis Pontificibus*. Et circa hoc tria facit: primo determinat ministrum huius sacramenti; secundo effectum, ibi: *Virtus autem huius sacramenti est donatio Spiritus sancti*; tertio ritum, ibi: *Hoc sacramentum tantum a jejuniis accipi, et jejuniis tradi debet*. Circa primum duo facit: primo determinat veritatem; secundo removet quandam objectionem, ibi: *Melchisedes etc.*

QUAESTIO I.

Hic est triplex quaestio. Prima de ipso sacramento confirmationis. Secunda de effectu ejus. Tertia de celebratione ejus.

Melchisedes (1).

« Scitote utrumque esse magnum sacramentum, sed unum » majori veneratione tenendum, sicut a maioribus datur. « Ecce majus dicit sacramentum confirmationis, sed forte non ob majorem virtutem et utilitatem quam conferat, sed quia a dignioribus datur, et in digniori parte corporis fit, scilicet in fronte: vel forte quia majus augmentum virtutum praestat, licet baptismus plus ad remissionem valeat. Quod videtur innuere Rabanus (ubi sup.), dicens, in unctione baptismi Spiritum sanctum descendere ad habitationem Deo consecranda; in hoc vero ejusdem septiformi gratiam cum omni plenitudine sanctitatis et virtutis venire in hominem. Hoc sacramentum tantum a jejuniis accipi et jejuniis tradi debet, sicut et baptismus, nisi aliter cogat necessitas: nec debet iterari, sicut nec baptismus vel ordo. Nulli enim sacramento facienda est injuria; quod fieri putatur, quando non iterandum iteratur. Sed utrum aliqua vel nulla iterari possint, quaestio est. Nam de baptismo et ordine quod non debeant iterari, aperte Augustinus (contra epistolam Parmen., cap. 12) dicit: « Utrumque sacramentum est, et qualem consecratione datur: illud quidem cum baptizatur, illud vero cum ordiatur. » Ideoque in Ecclesia catholica utrumque non licet iterari, quia neutri facienda est injuria: quod indubitanter etiam de confirmatione tenendum est. De aliis vero utrum iterari valeant vel debeant, postea disseremus. »

(1) Ad Episcopos Hispaniae, cap. 2, et in Decret. de consecr., dist. 4, cap. De his vero (Ex edit. P. Nicolai).

Circa primum quaeruntur tria: 1.º utrum confirmatio sit sacramentum per se; 2.º de materia ejus; 3.º de forma.

ARTICULUS PRIMUS.

Utrum confirmatio sit sacramentum.
(5 p., qu. 72, art. 1.)

Ad primum sic proceditur. 1. Videtur quod confirmatio non sit sacramentum. Omne enim sacramentum efficaciam habet ab institutione divina. Sed confirmatio non legitur a Domino instituta. Ergo non est sacramentum.

2. Praeterea, illud cuius est usus in omnibus vel pluribus sacramentis, non videtur esse sacramentum per se. Sed, sicut dicit Dionysius (de eccles. hierar., cap. 4), usus sacri unguenti, scilicet chrismatis, est in aliis sacramentis pluribus, sicut patet in baptismo, in quo infunditur chrisma in aqua baptismi, et baptizatus in vertice chrismatis ungitur, et similiter pontifices chrismatis unctione consecrantur, et altare etiam in quo eucharistia consecranda est, chrismate linitur, et calix similiter. Ergo confirmatio, quae dicitur chrismatum, non est aliud sacramentale.

3. Praeterea, sacramenta novae legis in veteri praefigurata fuerunt. Sed nulla figura confirmationis in lege veteri legitur praecessisse. Ergo confirmatio non est sacramentum.

Sed contra est quod Melchisedes in littera dicit: *Scitote utrumque magnum esse sacramentum, scilicet confirmationem et baptismum*.

Praeterea, hoc patet per definitionem sacramenti, quae competit confirmationi, quae habet significationem gratiae in linitione olei, et habet

efficaciam, ut in littera dicitur, in collatione gratiae ad plenitudinem sanctitatis. Ergo est sacramentum.

QUAESTIUNCULA II.

Uterius. 1. Videtur quod sit sacramentum necessitatis. Quia, ut Rabanus (1) in littera dicit, omnes fideles debent post baptismum per episcopos accipere Spiritum sanctum, ut pleni Christiani inveniantur. Sed hoc est de necessitate salutis, ut aliquis sit plenus Christianus. Ergo sacramentum confirmationis est sacramentum necessitatis.

2. Praeterea, sacramentum confirmationis contra morbum peccati ordinatur. Sed hoc est de necessitate salutis, ut quis a morbo peccati liberetur. Ergo confirmatio est sacramentum necessitatis.

3. Praeterea, sicut ad iustitiam exigitur recessus a malo, ita et accessus ad bonum. Sed baptismus operatur ad recessum a malo, quod ipsum ablutionis nomen ostendit; confirmatio autem ad accessum ad bonum, quod etiam ex nomine patet. Ergo sicut baptismus est de necessitate sanctificationis, ita et confirmatio.

Sed contra, sine eo quod est de necessitate salutis, non est salus. Sed pueri baptizati salvantur si ante confirmationem moriantur. Ergo non est sacramentum necessitatis.

Praeterea gratia et virtus sufficiunt ad salutem. Sed in baptismo confertur gratia et plenitudo virtutum. Ergo baptismus sufficit ad salutem; et ita confirmatio non est sacramentum necessitatis.

QUAESTIUNCULA III.

Uterius. 1. Videtur quod baptismus sit nobilissimum sacramentum quam confirmatio: quia essentialia rei accidentalibus digniora sunt, sicut substantia accidenti. Sed baptismus essentialiter se habet ad salutem, cum sit sacramentum necessitatis; confirmatio autem accidentaliter, cum non sit necessitatis sacramentum. Ergo baptismus est nobilissimum sacramentum confirmatione.

2. Praeterea, effectus proportionatur suae causae. Sed baptismus habet majorem efficaciam in efficiendo: quia delet omnem culpam et poenam, quod non facit confirmatio. Ergo est nobilissimum sacramentum.

Sed contra, ad nobiliorem actionem ordinatur nobilissimum ministerium. Sed confirmatio datur a nobiliori ministro quam baptismus. Ergo confirmatio est nobilissimum sacramentum baptismum.

Solutio I. Respondeo dicendum ad primam quaestionem, quod actiones quae sunt ordinatae ad aliquos effectus proprios et determinatos, recipiunt distinctionem secundum proportionem ad suos effectus; unde si ad duos effectus distinctos ordinantur, erunt duae diversae actiones. Si autem ordinantur ad unum effectum, ita quod una disponat vel impedimentum removeat, et alia perficiat, et alia ornet perfectum; totum computatur pro una integra actione, sicut patet in operibus artificum. Unde cum sacramenta sint quaedam actiones hierarchicae secundum Dionysium (de eccl. hier., cap. 3, part. 1), ordinatae ad aliquos effectus salutis, quando plures actiones sacramentales ordinantur ad

(1) Nicolai Urbanus. Vide notam ad textum §. 1.

unum effectum, una ut perficiens, alia ut disponens, vel impedimentum removens, vel aliquo modo ornans, tunc in illa quae efficit effectum principalem consistit essentialiter ratio sacramenti. Aliae autem non dicuntur per se sacramenta, sed sacramentalia quaedam, quasi sacramentis adjuncta, sicut patet ex his quae dicta sunt circa baptismum in exorcismo et catechismo et aliis huiusmodi concurrere. Quando autem sunt plures actiones ordinatae ad effectus omnino distinctos, tunc sunt diversa sacramenta. Et ideo quod confirmatio habeat per se effectum distinctum ab effectu baptismi, ut patet, non est sacramentale baptismi, sed potius per se est principale sacramentum.

Ad primum ergo dicendum, quod circa institutionem huius sacramenti est triplex opinio. Una enim dicit, quod hoc sacramentum non fuit institutum nec a Christo nec ab Apostolis, sed postea processu temporis in quodam Concilio; et dicunt quod Dominus rem sacramenti huius sine sacramento conferebat manus imponendo, similiter et Apostoli, eo quod ipsi confirmati fuerunt immediate a Spiritu sancto. Et hoc videtur valde absurdum: quia secundum hoc Ecclesia tota die posset nova sacramenta instituire, quod falsum est, cum ipsi non sint latores legis, sed ministri, et fundamentum cuiuslibet legis in sacramentis consistit; et praeterea in littera dicitur de tempore Apostolorum (1): *Non ab aliis quam ab Apostolis fuit peractum*.

Ideo alii dicunt, quod non fuit a Christo sed ab Apostolis institutum hoc sacramentum. Sed hoc etiam non competit: quia ipsi Apostoli quamvis erant bases Ecclesiae, tamen non fuerunt legislatores; unde ad eos non pertinebat sacramenta instituire.

Et ideo probabilior videtur aliorum opinio, qui dicunt, hoc sacramentum, sicut et omnia alia, a Christo fuisse institutum: quod patet ex hoc quod ipse etiam Dominus manus pueris imponebat, ut patet Matth. 19. Nec obstat quod in Evangelio vel in Actibus Apostolorum non fit mentio de materia vel forma huius sacramenti: quia formae sacramentales et alia quae in sacramentis exiguntur occultanda erant in primitiva Ecclesia propter irrisiones gentilium, ut Dionysius dicit; unde etiam in fine Eccl. Hier. excusatur ea determinatione formarum sacramentalium. Secus autem de baptismo quod erat sacramentum necessitatis, et statim cuilibet offerebatur in principio.

Ad secundum dicendum, quod quamvis materia confirmationis, scilicet chrismate, utantur Ecclesiae ministri in diversis sacramentis; tamen hoc sacramentum non consistit tantum in materia, sed in forma verborum, et actu, sicut et sacramentum baptismi; et hoc non utuntur in aliis sacramentis; et ideo est per se sacramentum.

Ad tertium dicendum, quod hoc sacramentum est ad perfectionem gratiae. Et quia status legis erat status imperfectionis, eo quod nihil ad perfectionem adduxit lex, Hebr. 7, 19, ideo hoc sacramentum non habuit aliquid sibi respondens in veteri lege: quamvis aliquo modo sit figuratum in unctione Pontificum, qua significabatur unctio Christi, a qua haec unctio derivatur.

Solutio II. Ad secundam quaestionem dicendum,

(1) Nicolai (ex Eusebio Papa).

quod est triplex necessitas. Una est necessitas absoluta, sicut necessarium est Deum esse, vel triangulum habere tres angulos. Alia est necessitas ex causa efficiente, quae dicitur necessitas coactionis. Tertia est necessitas ex suppositione finis; et est duplex. Quia uno modo dicitur necessarium sine quo aliquis non potest conservari in esse, sicut nutrimentum animalis. Alio modo sine quo non potest haberi quod pertinet ad bene esse, sicut equus dicitur necessarius ambulare volenti, et medicina ad hoc quod homo sane vivat. Primis autem duobus modis non dicitur aliquid sacramentum esse necessitatis, sed tertia necessitate; quaedam quidem quantum ad primum modum, illa scilicet sine quibus non potest homo in spirituali vita vivere, sicut est baptismus et poenitentia; quaedam autem sine quibus non potest consequi aliquem effectum qui est ad bene esse spiritualis vitae; et hoc modo confirmatio et omnia alia sunt necessaria. Verumtamen contemptus cuiuslibet sacramenti est periculosus. Objectiones autem procedunt de primo modo tertiae necessitatis.

Et ideo dicendum ad primum, quod est plenitudo christiana gratiae sufficiens ad salutem, et haec datur in baptismo; et est plenitudo copiae gratiae ad fortiter resistendum contra pressuras mundi, et haec datur in confirmatione, et sine hac potest esse salus.

Ad secundum dicendum, quod morbus peccati dupliciter expellitur. Uno modo quo ad culpam originalem in baptismo, et actuale in poenitentia; et haec expulsio sufficit ad salutem. Alio modo quo ad poenam inclinabilem ad culpam; et sic expellitur in confirmatione, et in aliis sacramentis; et haec non est de necessitate salutis.

Ad tertium dicendum, quod in baptismo datur gratia quae a peccato mundat, et ad bene operandum perficit quantum ad sufficientiam salutis; sed in confirmatione additur amplius munus gratiae, quod non est de necessitate salutis.

Solutio III. Ad tertiam quaestionem dicendum, quod quinque modis unum sacramentum dicitur esse dignius alio. Uno modo quo ad rem sacramenti, sive effectum eius; et sic baptismus, qui delet omnem culpam et auferit omnem poenam, est maximum sacramentorum. Alio modo quantum ad id quod continetur in sacramento; et sic eucharistia est nobilissimum, in qua continetur ipse Christus. Tertio quantum ad gradum dignitatis in quo constituitur; et sic ordo est dignissimum sacramentum. Quarto quantum ad ministrum; et sic confirmatio, et etiam ordo, sunt dignissima, quia non nisi per Episcopum ministrantur. Quinto quantum ad signatum et non contentum; et sic matrimonium est dignissimum, quia signat conjunctionem duarum naturarum in persona Christi. Si tamen has dignitates ad invicem comparemus, invenitur illa dignitas potissima quam sacramentum habet ex contento, quia est essentialior; et ideo sacramentum eucharistiae est simpliciter dignissimum, et ad ipsum quodammodo alia sacramenta ordinantur. Dignitas autem quae est in efficiendo, praevalet ei quae est in significando; et illa quae est in efficiendo respectu boni, simpliciter loquendo, praevalet ei quae est in amotione mali; et ideo, simpliciter loquendo, post eucharistiam nobilissimum sacramentum est ordo, per quod homo et in gratia et in gradu dignitatis ponitur; et post hoc confirmatio, per quam per-

fectio gratiae confertur; et post baptismus, per quem fit plena remissio culpae et poenae; et post matrimonium, quod habet maximam significationem. Poenitentia autem et extrema unctio ponuntur inter baptismum et matrimonium: quia ordinantur directe ad remotionem mali; quamvis in hoc poenitentia habeat minorem efficaciam quam baptismus; quia ordinator contra culpam actualem tantum, et non delet totalem poenam; et adhuc minorem extrema unctio, quae contra reliquias peccati ordinator.

Ad primum ergo dicendum, quod quamvis confirmatio se habeat quasi accidentaliter ad vitam spiritualem simpliciter acceptam, tamen ad vitam spiritualem secundum sui perfectam differentiam non habet se accidentaliter, sed essentialiter; et ideo non oportet quod sit minoris dignitatis quam baptismus. Sicut etiam rationale est differentia nobilior quam sensibile; quamvis animalis inquantum animal accidat esse rationale, cui inquantum huiusmodi per se convenit esse sensibile. Vel dicendum, ut quidam dicunt, quod confirmatio praesupponit baptismum; unde dupliciter possunt comparari. Uno modo ut accipiatur confirmatio cum praesuppositione baptismi; et sic confirmatio simpliciter est nobilior: sicut etiam esse substantiale perfectum per accidentalia simpliciter, nobilior est quam esse substantiale simpliciter. Alio modo cum praecisione baptismi; et sic quodammodo baptismus est nobilior quantum ad maiorem efficaciam in removendo malum.

Ad secundum dicendum, quod baptismus non habet maiorem efficaciam simpliciter, sed solum in remotione mali, ut dictum est.

ARTICULUS II.

Utrum sacramentum confirmationis habeat materiam.
(5 p., quaest. 71, art. 2.)

Ad secundum sic proceditur. 1. Videtur quod sacramentum istud materiam non habeat. Sacramenta enim habent efficaciam ex divina institutione. Sed materia huius sacramenti non legitur a Domino instituta. Ergo non habet determinatam materiam.

2. Praeterea, confirmatio datur ad plenitudinem sancti Spiritus percipiendam. Sed super Apostolos in die Pentecostes descendit Spiritus sancti plenitudo absque omni materia. Ergo hoc sacramentum materia non indiget.

3. Praeterea, Apostoli formam nobis ecclesiasticam ritus tradiderunt. Sed ipsi confirmabant manus imponendo sine aliqua materia, ut legitur in Act. Apostolorum (cap. 8). Ergo hoc sacramentum materiam non habet.

Sed contra est, quia, secundum Hugonem de s. Victore (lib. 1 de Sacramentis, part. 9, cap. 2), sacramentum est materiale elementum. Ergo debet omne sacramentum habere materiam.

Praeterea, si omittatur aliquid quod non sit de substantia sacramenti, non impeditur perceptio sacramenti. Sed si omitteret Episcopus chrismatis linitionem, non conferret sacramentum. Ergo materia est de essentia huius sacramenti.

QUAESTIUNCULA II.

Uterius. 1. Videtur quod chrisma non sit ma-

teria competens. In sacramentis enim uniformitas observari debet. Sed in baptismo est materia simplex elementum, scilicet aqua. Ergo etiam in confirmatione aliquid elementum debet esse materia.

2. Praeterea, virtus agentis proportionatur (1) agentis. Sed virtus agens in sacramentis est simplex. Ergo et materia debet esse simplex; et ita materia confirmationis non debet esse commixta ex duobus liquoribus, scilicet oleo et balsamo.

3. Praeterea, materia sacramenti debet esse omnibus communis: quia omnibus sacramenta proponuntur in salutem. Sed oleum olivae et balsamum non est apud omnes. Ergo non sunt convenientes materia alicujus sacramenti.

4. Praeterea, ex aliis etiam rebus fit oleum quam ex oliva, sicut ex nucibus et papavere. Ergo videtur quod etiam ex tali oleo posset fieri chrisma.

5. Praeterea, sacramentum confirmationis est ad corroborandum hominem in pugna spirituali. Sed vinum facit homines bonae spei, secundum Philosophum (5 Ethic., cap. 11 vel 17), quod ad fortitudinem pugnae exigitur; et similiter panis cor hominis confirmat, ut dicitur in Psal. 105. Ergo panis et vinum esset huius sacramenti convenientior materia quam oleum et balsamum.

6. Praeterea, materia sacramenti debet habere significationem et respectu effectus, et respectu alicujus quod in Christo processit, a quo sacramenta profluxerunt. Sed per huiusmodi liquores nihil significatur in Christo praecedens. Ergo huiusmodi liquores non sunt convenientes materia huius sacramenti.

QUAESTIUNCULA III.

Uterius. 1. Videtur quod non exigatur materia prius sanctificata. Confirmatio enim, ut in littera dicitur, non est majoris virtutis quam baptismus. Sed in baptismo non requiritur materia prius sanctificata. Ergo nec in confirmatione.

2. Praeterea, secundum Augustinum (tract. 80 in Joan.), accedit verbum ad elementum, et fit sacramentum. Si ergo oporteret quod materia alicuius verbi prius sanctificaretur, tunc etiam ipsum chrisma per se est quoddam sacramentum, et non sacramenti materia.

3. Praeterea, sanctificatio non est iteranda circa idem. Sed per formam sacramenti sanctificatur materia, ut patet in baptismo, cuius materia est aqua verbo vitae sanctificata; quod verbum supra, dist. 3, dixit Magister esse formam baptismi. Ergo non debet ante prolationem formae sacramentalis aliqua sanctificatio circa materiam confirmationis adhiberi.

Sed contra est communis usus Ecclesiae, et etiam determinatio Dionysii (de ecel. Hier., cap. 4, part. 5), qui ponit ritum consecrationis chrismatis.

Solutio I. Respondeo dicendum ad primam quaestionem, quod materia sacramenti dicitur illa res visibilis sub cuius tegumento divina virtus secretus operatur salutem; et ideo ad hoc necessaria est materia sacramenti, ut ad effectum, ad quem virtus humana nullatenus attingit neque operando neque cooperando, divina virtus in re visibili operans perducat. Et ideo in poenitentia et in matrimonio cuius effectus aliquo modo dependet ex operatione

(1) Nicolai suppleendum opinatur: proportionatur materiae quae subijcitur agenti.

humana, scilicet dolore de peccatis, et consensu etiam in copulam conjugalem, non requiritur talis materia. In baptismo autem, cuius effectus totaliter est ab extrinseco, nil cooperante interius baptizante neque eo qui baptizatur, nisi ad removendum impedimentum, requiritur materia sensibilis. Cum ergo effectus confirmationis, qui est plenitudo Spiritus sancti, sit omnino ab extrinseco, non per aliquam operationem humanam, non est dubium quod in sacramento confirmationis materia exigatur.

Ad primum ergo dicendum, quod plenitudo Spiritus sancti non erat danda ante Christi resurrectionem et ascensionem, sicut dicitur Joan. 7, 39: *Nondum erat Spiritus datus, quia nondum erat Jesus glorificatus*; et ideo secundum unam opinionem, ea quae ad hoc sacramentum pertinent non fuerunt ante Christi ascensionem instituenda. Sed aliquo modo praefiguratum fuit hoc sacramentum in manus impositione Christi super pueros; quamvis etiam illa manus impositio possit referri magis ad manus impositionem quae fit super catechumenos, ut dictum est. Nec hoc differt, sive Dominus ipse instituit, sive Apostoli ejus speciali praecepto. Secundum vero aliam opinionem dicendum, quod Dominus materiam huius sacramenti per seipsum instituit, sicut et adventum Spiritus sancti promisit; sed denuntiandam Apostolis dereliquit, quando usus sacramenti competeat, scilicet post plenam Spiritus sancti missionem.

Ad secundum dicendum, quod sicut sacramentum baptismi inchoat in baptismo Christi; ita sacramentum confirmationis inchoat in adventu Spiritus sancti in Apostolos. Et quia principia rerum debent esse notissima, ideo utrobique Spiritus sanctus apparuit visibiliter; in baptismo quidem in columbae specie, et in confirmatione Apostolorum in linguis igneis; et propter hoc non oportuit esse materiam, in qua Spiritus sanctus secretus operaretur salutem, ut Augustinus dicit (super Joan. tract. 84).

Ad tertium dicendum, quod Apostoli non confirmabant sine materia, nisi forte quando praeter legem communem visibilibus signis Spiritus sanctus in eos descendebat quibus per Apostolos manus impositio facta fuerat: tunc enim illa visibilis apparitio supplebat locum elementi visibilis. Quod autem aliquando materia uteretur, patet per Dionysium in 4 cap. ecel. Hier. in principio, ubi dicitur, quod est quaedam perfectiva operatio quam duces nostri, quos Apostolos nominat, *chrismatis hostiam* nominant, hostiam dicens communiter omnem ritum sacramenti.

Solutio II. Ad secundam quaestionem dicendum, quod, sicut dictum est, hoc sacramentum in initium sumpsit ab adventu Spiritus sancti in discipulos, qui quamvis prius Spiritum sanctum habuissent in munere gratiae, quo perficiebantur ad ea quae ad singulares personas eorum pertinebant, tamen in die etiam Pentecostes susceperunt Spiritum sanctum, sed in munere gratiae quo perficiebantur ad promulgationem fidei in salutem aliorum; et ideo facta est apparitio Spiritus sancti linguis igneis, ut *verbis essent profusi* ad divulgandam fidem Christi; et *caritate fervidi* (1).

(1) Usurpatum ex hymno Pentecostes.

aliorum salutem quaerentis; et propter hoc dicitur Act. 2, 4: *Repleti sunt Spiritu sancto, et coeperunt loqui.* Igni autem nihil convenientius accipi potuit loco ejus in materia confirmationis quam oleum, tum quia luces, tum quia maxime est nutritivum ignis. Figurae autem linguae nihil convenientius esse potuit quam balsamum propter odorem, quia propter confessionem linguae odor bonae notitiae Dei diffunditur in omni loco. Et ideo sicut visibilis apparitio Spiritus sancti fuit in igne figurato (1) figura linguae, ita materia confirmationis est oleum balsamatum, ut oleum pertineat ad conscientiam quam oportet nitidam habere eos qui confessores divinae fidei constituuntur; et balsamum ad famam, quam oportet effundere et verbis et factis fidei confessores.

Ad primum ergo dicendum, quod non debet in omnibus sacramentis observari uniformitas identitatis, sed proportionalitatis; ut sicut materia unius sacramenti competit illi sacramento, ita materia alterius sacramenti etiam competat alii. Et quia baptismus est janua sacramentorum, quasi principium et elementum omnium aliorum, ideo sibi competit materia quae sit simplex elementum, non autem ita aliis sacramentis, in quibus additur aliquid speciale; sicut corpora mixta habent aliquas virtutes superadditas speciem consequentes.

Ad secundum dicendum, quod virtus hujus sacramenti quamvis sit simplex in essentia, tamen est multiplex in effectu: quia et hominem facit ferventem in conscientia, et famosum per confessionem; et ideo materia hujus sacramenti est et una et multiplex: una in actu, sed multiplex in virtute, sicut et alia mixta.

Ad tertium dicendum, quod illa ratio procedit in sacramentis necessitatis, cujusmodi non est hoc sacramentum. Tamen oleum et balsamum quamvis non ubique terrarum crescant, tamen ubique de facili transportari possunt.

Ad quartum dicendum, quod proprietates olei perfectius in oleo olivae inveniuntur, unde antonomastice oleum dicitur; et praeterea ipsa oliva propter virorem perpetuum quem conservat, adjuvat ad significationem mysterii.

Ad quintum dicendum, quod vinum et panis roborant hominem per modum nutrimenti confortando hominem in seipso; ideo magis competunt eucharistiae; sed oleum facit expeditum et ferventem ad ea quae exterius sunt; et ideo etiam pugiles oleo unguuntur; et ideo competit magis oleum huic sacramento.

Ad sextum dicendum, quod hac unctione, ut dicit Hugo de sancto Victore (lib. 2 de Sacramentis, part. 1, cap. 1), significatur illa unctio qua Christus unctus est ut rex et sacerdos oleo lactitiae prae consortibus suis. Unde etiam a chrismate Christus dicitur, et a Christo christianus; et propter hoc etiam Dionysius (de eccles. Hierar., cap. 4, part. 5) per chrisma Christum significari dicit.

Solutio III. Ad tertiam questionem dicendum, quod materia sacramenti est quasi instrumentum sanctificationis; est autem instrumentum et principalis agentis et ministri qui materia sacramenti utitur ad significandum. Quodlibet autem sacramentum determinat sibi principale agens quantum ad necessitatem sacramenti, quia non habet effica-

(1) Al. figurata.

ciam aliquam nisi ex auctoritate Domini et merito Christi; sed non quodlibet sacramentum determinat sibi ministrum quantum ad necessitatem sacramenti, sed quandoque solum quantum ad solemnitatem, sicut patet in baptismo. Et ideo ut materia sacramenti etiam principali agenti respondeat proportionaliter et ministro, illa sacramenta quae ministrum sibi determinant, materiam sanctificationem exigunt, ut dispositio sacramenti a ministris Ecclesiae descendere ostendatur. Sacramentum autem quod non determinat sibi ministrum nisi quantum ad solemnitatem, non habet materiam sanctificationem quantum ad necessitatem sacramenti, sed solum quantum ad solemnitatem, in cuius materia etiam chrisma in modum crucis effunditur. Et quia sacramentum confirmationis determinat sibi ministrum, ut dicitur, ideo materiam sanctificationem requirit ab eo qui est minister sacramenti, scilicet ab Episcopo.

Ad primum ergo dicendum, quod ad hoc nihil facit virtus sacramenti, sed determinatio ministri, ut dictum est. Vel dicendum, quod baptismus est sacramentum necessitatis; et ideo materiam communissimam habet; et propter hoc sanctificationem non indiget.

Ad secundum dicendum, quod quidam dicunt ipsum chrisma esse sacramentum. Sed hoc falsum apparet in hoc quod usus chrismatis in pluribus est quam sacramentum confirmationis; sicut patet in baptizato, qui chrismate in fronte linitur, et de Pontifice, cujus caput chrismate tangitur. Et ideo dicendum, quod sacramentum confirmationis non est ipsum chrisma, sed linitio chrismatis sub forma praescripta verborum. Illa autem benedictio vocalis (1) chrismatis non est forma sacramenti, sed magis est quaedam benedictio sacramentalis, sicut benedictio aquae vel altaris.

Ad tertium dicendum, quod sicut instrumentum virtutem instrumentalem acquirit dupliciter, scilicet quando accipit formam instrumenti, et quando movetur a principali agente ad effectum; ita etiam materia sacramenti duplici sanctificatione indiget: una qua instituitur materia propria sacramenti, et ad hoc est sanctificatio materiae; alia est quando applicatur ad effectum, quae fit per formam sacramenti. Et ideo non fit injuria sanctificationi, si duplex sanctificatio in talibus adhibeatur.

ARTICULUS III.

Utrum sacramentum confirmationis habeat formam.
(5 p., qu. 72, art. 4.)

Ad tertium sic proceditur. 1. Videtur quod sacramentum confirmationis non habeat formam. Sacramenta enim a Christo descenderunt. Sed Christus non legitur aliqua forma usus, manus imponens. Ergo cum illa manus impositio confirmationem designet, videtur quod confirmationis sacramentum non habeat aliquam formam.

2. Praeterea, Apostoli etiam leguntur per manus impositionem Spiritum sanctum dedisse (Act. 8). Sed illa manus impositio, ut sancti dicunt, fuit confirmatio illorum quibus manus imponebant. Ergo cum non legatur eos sub aliqua forma verborum manus imposuisse, sicut leguntur in nomi-

(1) Nicolai omittit vocalis.

ne Christi baptizasse (Act. 2, 8 et 10), videtur quod hoc sacramentum non habeat formam.

3. Praeterea, sacramenta quae habent formam, sub eisdem verbis apud omnes perficiuntur. Sed sacramentum confirmationis non perficitur eisdem verbis apud omnes. Dicunt enim quidam: *Consigno te signo crucis, et confirmo te chrismate salutis in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti.* Quidam autem dicunt: *Chrismate sanctificationis.* Ergo hoc sacramentum non habet aliquam formam.

Sed contra est quod Magister dixit in 1 dist., quod duo sunt in quibus sacramenta consistunt, verbum, et res. Verba autem ad formam pertinent. Praeterea, Augustinus dicit (super Joan. tr. 80): *Accedit verbum ad elementum, et fit sacramentum.*

QUAESTIUNCULA II.

Uterius. 1. Videtur quod illa forma verborum non sit competens. In quolibet enim sacramento exigitur intentio. Sed ad designandum intentionem in forma baptismi exprimitur persona baptizans hoc pronome ego. Ergo et in forma confirmationis hoc pronome ego apponi debet.

2. Praeterea, consignatio videtur ad characteris impressionem pertinere. Sed characterem non imprimit minister magis hic quam in baptismo. Cum ergo in baptismo nulla fiat mentio de consignatione in forma, nec hic fieri debet de ipsa mentio.

3. Praeterea, per baptismum homo maxime configuratur passioni Christi. Sed in forma baptismi non fit mentio aquae de Christi passione. Ergo nec in forma ista debet fieri mentio de cruce.

4. Praeterea, sicut confirmatio habet formam determinatam, ita et baptismus. Sed in baptismi forma non fit mentio de materia ipsius: non enim dicitur: *Baptizo te aqua.* Ergo nec hic debet fieri mentio de chrismate.

5. Praeterea, forma est de essentia sacramenti: quia multo accipiunt sacramentum qui non accipiunt rem sacramenti. Ergo non debet res sacramenti poni in forma, sicut hic ponitur, *Chrismate salutis.*

QUAESTIUNCULA III.

Uterius. 1. Videtur quod forma ista non habeat in hoc sacramento aliquam efficaciam. Quia, secundum Hugonem de Sancto Victore (lib. 1 de Sacramentis, part. 9, cap. 2), sacramentum ex sanctificatione invisibilem gratiam continet. Sed materia hujus sacramenti est sanctificata etiam ante formae prolationem. Ergo formae prolatio nullam efficaciam praebet sacramento.

2. Praeterea, sicut in eucharistia est sanctificatio hostiae et usus ipsius, ita et hic. Sed ibi tota virtus sacramenti est in hostia sanctificata, ut patet in forma verborum quae proferuntur, cum quis hostiam sumit, cum dicitur: *Corpus Domini nostri etc.* Ergo et similiter hic virtus sacramenti non consistit in verbis praemisissis, quae in usu materiae hujus sacramenti dicuntur.

Sed contra est, quod forma est principalior in re quam in materia. Si ergo materia aliquid efficit, multo fortius forma.

Solutio I. Respondeo dicendum ad primam questionem, quod ministri sacramentorum operantur in sacramentis benedicendo et sanctificando;

et ideo secundum quod ad aliquod sacramentum requiritur minister, ita requiritur forma qua minister sacramentum dispensat.

Ad primum ergo dicendum, quod, sicut dictum est, illa manus impositio quam Dominus pueris exhibebat, non erat proprie sacramentum confirmationis, quod non conveniebat exhiberi ante ipsius glorificationem; sed vel erat signum quoddam futurae confirmationis, vel erat talis manus impositio, qualis fit in catechismo et exorcismo. Si tamen Dominus confirmasset sine forma vel materia, non esset inconveniens; quia ipse habebat excellentiae potestatem in sacramentis, qui poterat effectum sacramenti sine sacramentalibus praebere; quod non est de aliis.

Ad secundum dicendum, quod quidam dicunt quod Apostoli propter dignitatem et auctoritatem ipsorum confirmabant sine materia et forma per solam manus impositionem. Sed hoc non videtur bene dictum, quia quantumcumque ipsi essent magnae auctoritatis, tamen potestatem excellentiae in sacramentis dispensandis non habebant. Et ideo dicendum, quod Apostoli aliqua forma utebantur, quamvis non sit scripta. Multa enim Apostoli servabant in sacramentorum dispensatione quae nolebant divulgari propter irrisionem Gentilium evitandam, sicut patet per Apostolum, qui dicit 1 Corinth. 14, 34: *Cetera, cum venero, disponam; et loquitur de celebratione sacramenti eucharistiae; et hoc est etiam quod Dionysius dicit in fine eec. Hier.: *Consummationis autem invocationes, id est verba quibus perficiuntur sacramenta, non est justum Scripturas interpretantibus (1), neque mysticam earum, aut in ipsis operatus ex Deo virtutes, ex occulto ad commune adducere; sed, ut nostra sacra traditio habet, sine pompa, id est occulte, eas edocere etc.* Ex quibus verbis tria possumus accipere. Primo, quia Apostoli in sacramentis utebantur forma verborum certa, quia ipse alibi in eodem lib. dicit, quod tradit ritum sacramentorum sicut Apostoli docebant. Secundo, quod in occulto tradebantur huiusmodi sacramentalia in primitiva Ecclesia. Tertio, quod in ipsis verbis est aliqua virtus, quod quidam negant.*

Ad tertium dicendum, quod variatio formae in his quae non sunt de essentia formae, potest tolerari secundum diversas Ecclesiarum consuetudines, dummodo substantia formae apud omnes servetur. Hoc autem quod a quibusdam dicitur, *Chrismate salutis, vel sanctificationis*, quasi in unum redit; et ideo per hoc non removetur quin hoc sacramentum habeat determinatam formam.

Solutio II. Ad secundam questionem dicendum, quod sicut definitio debet indicare totum esse rei, si sit perfecta; ita per formam sacramenti debet innoscere totum quod ad sacramentum pertinet. Sacramentum autem et ad aliquid finem ordinatum, et ab aliqua causa principali efficaciam habet. Et ideo tria ponuntur in forma hujus sacramenti: quorum primum pertinet ad finem ad quem institutum est hoc sacramentum, qui est confessio fidei christianae, cuius tota summa consistit in passione Christi; unde Apostolus 1 Corinth. 2, 2: *Non enim iudicavi me aliquid scire inter vos, nisi Jesum crucifixum; et ita hujus articuli confessio majorem habet difficultatem: quia, sicut dicitur in eadem Epistola, 1 Corinth. 1, 25,*

(1) Nicolai interpretari per scripturas.

Nos autem praedicamus Christum crucifixum, Judaeis quidem scandalum, Genibus autem stultitiam; et ad hoc pertinet eum dicitur: *Consigno te signo sanctae crucis*, ut crucis verbum non erubescat, sed publice confiteatur. Secundo ponitur ipse sacramentalis actus cum sua materia et effectu, ut sic tangatur et id quod est sacramentum tantum, in hoc quod dicitur, *Christus*; et id quod est res et sacramentum, in hoc quod dicit, *Confirma*, id est sacramentum confirmationis praebens; et id quod est res et non sacramentum, in hoc quod dicit, *Salutis*. Sed causa agens principalis, unde sacramentum effectum habet, tangitur in hoc quod dicit: *In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti*.

Ad primum ergo dicendum, quod baptismus est sacramentum necessitatis; et ideo intentio baptizantis magis est arctanda ad actum sacramenti. Vel dicendum quod baptizare potest quilibet, confirmare autem solus ille qui est in summo gradu Ecclesiae, de quo praesumitur quod minus possit in dispensatione sacramenti deficere; et ideo non requiritur tanta arctatio intentionis per verba in forma apposita.

Ad secundum dicendum, quod consignatio quae ponitur in forma, non pertinet ad consignationem characteris, sed ad consignationem crucis, quae fit in fronte linitione chrismatism propter confessionem fidei crucis; et talis signatio non fit in baptismo, quia baptizatus non consecratur ad aliquid speciale, sed universaliter ad spirituale vitam; consignatio autem importat quamdam ascriptionem, vel aliquid speciale, quod est in sacramento confirmationis.

Ad tertium dicendum, quod ille qui baptizatur, configuratur passioni Christi per fidem ejus, quam habere in corde debet; et ideo non exigitur aliqua consignatio exterior, sed sufficit consignatio interior quae est per characterem, et consignatio ad passionem Christi in conspersione aquae. Sed confirmatio est sacramentum confessionis passionis Christi, sicut baptismus sacramentum fidei; et ideo exterius in manifesto imprimatur crucis signaculum, et in forma exprimitur.

Ad quartum dicendum, quod in ipso actu baptismationis intelligitur determinata materia baptismi: non autem materia confirmationis intelligitur in ipso actu confirmandi; et ideo oportet quod materia addatur.

Ad quantum dicendum, quod in actu ablutionis magis expresse significatur res sacramenti in baptismo quam in linitione chrismatism; et ideo non oportet quod addatur effectus salutis ad majorem expressionem.

Solutio III. Ad tertiam quaestionem dicendum, quod formae sacramentorum sunt ad perficiendum sacramenta; unde Dionysius vocat eas consummativas invocationes, ut dictum est; et ideo in illo sacramento quod totum consistit in illa re sensibili sanctificata, et non in usu illius rei, forma sacramenti dicitur illud quo materia sanctificatur, non autem illa verba quae in materiae usu proferuntur, sicut patet in eucharistia. In illis autem sacramentis quae perficiuntur in usu materiae, sicut baptismus in ipsa linitione vel ablutione, forma sacramenti est quae dicitur in usu materiae, non quae dicitur in sanctificatione materiae, quia illa sacramentale quoddam est. Et ideo eum sacramentum confirmationis, ut dictum est, perficitur in usu materiae, constat quod illa verba quae dicit Episcopus con-

firmans, sunt forma sacramenti, et habent efficaciam sicut et aliae formae sacramentorum.

Ad primum ergo dicendum, quod duplex est sanctificatio sacramenti, ut dictum est. Ex prima ergo sanctificatione quae fit in benedictione materiae, non habet ut actu conferat gratiam, sed ex secunda.

Ad secundum dicendum, quod aliter est in sacramento eucharistiae quam in aliis sacramentis: quia ibi totum sacramentum consistit in ipsa hostia consecrata, eo quod ibi Christus realiter continetur, et non virtute tantum, sicut in aliis sacramentis; et ideo forma sacramenti illius sunt verba prolata in sanctificatione hostiae.

QUAESTIO II.

Deinde quaeritur de effectu confirmationis; et circa hoc quaeruntur duo: 1.º de effectu qui est res et sacramentum, scilicet character; 2.º de effectu qui est res tantum, scilicet gratia.

ARTICULUS PRIMUS.

Utrum in sacramento confirmationis character imprimatur. — (3 p., quaest. 72, art. 5.)

Ad primum sic proceditur. 1. Videtur quod in confirmatione character non imprimatur. Character enim, ut supra, dist. 4, quaest. 1, art. 1, in corp. dictum est, est signum distinctivum. Sed pugna spiritualis omnibus indicitur. Cum ergo confirmationis sacramentum detur ad roborandum in pugna spirituali, videtur quod in ipsa non fiat aliqua distinctio alicujus ab altero per impressionem characteris.

2. Praeterea, in veteri lege erat necessaria pugna spiritualis, sicut et in nova. Sed in lege veteri non erat aliquod sacramentum characterem imprimens, ut supra dictum est. Ergo nec confirmatio characterem imprimat.

3. Praeterea, supra dictum est, quod character est spiritualis potestas. Sed spiritualis potestas, scilicet percipiendi sacramenta alia, sufficienter traditur in baptismo; potestas autem activa, scilicet dispensandi sacramenta, ad ordinem pertinet. Cum ergo confirmatus non constituatur in gradu alicujus ordinis vel dignitatis, videtur quod in confirmatione character non imprimatur.

Sed contra, character est signum conformans nos Trinitati. Sed sicut oportet nos conformari in sapientia et potentia, ita et in bonitate. Cum ergo in baptismo imprimatur character fidei, conformans nos divinae sapientiae, et in ordine character potestatis, conformans nos divinae potentiae; videtur quod in confirmatione imprimatur character plenitudinis Spiritus sancti, conformans nos divinae bonitati.

Praeterea, per characterem quasi ascribimur ad familiam Jesu Christi. Sed Christus sicut est Pater noster et sacerdos, ita est et rex noster. Cum ergo per characterem baptismalem ascribamur ei quasi patri filii regenerati per baptismum, et per characterem ordinis quasi ministri sacerdoti summo, videtur quod simili ratione in confirmatione debet imprimi character, quo conformemur ei quasi ministri Regi.

QUAESTIUNCULA II.

Uterius. 1. Videtur quod idem sit character confirmationis per essentiam, et baptismi. Quia ad eandem formam seu speciem non potest esse nisi una assimilatio. Sed in Trinitate, ut Hilarius dicit (in lib. de Synodis, can. 1), est species indifferens. Ergo cum character sit signum assimilans Trinitati, videtur quod character confirmationis non possit esse alius a characterem baptismi.

2. Praeterea, in corporibus ita est quod duo characteres non possunt esse in eadem parte. Sed characteris subjectum est una pars animae, ut supra dictum est. Ergo post primum characterem non potest alius character superaddi.

3. Praeterea, ad ea quae se necessario consequuntur, aliquis eodem characterem ascribitur; sicut idem character est in sacerdote ad confitendum et ad absolvendum. Sed confessio fidei, cujus sacramentum est confirmatio, consequitur de necessitate ad fidem, cujus sacramentum est baptismus; quia *corde creditur ad justitiam, ore confessio fit ad salutem*; Rom. 10, 10. Ergo idem character est in baptismo et in confirmatione.

Sed contra, character est proprius effectus sacramenti et immediatus. Sed diversarum causarum proprii effectus sunt diversi. Cum ergo baptismus et confirmatio sint diversa sacramenta, et characteres impressi erunt diversi.

Praeterea, ideo baptismus iterari non potest, quia character est indelebilis. Si ergo idem esset character baptismi et confirmationis, post baptismum confirmatio non adderetur.

QUAESTIUNCULA III.

Uterius. 1. Videtur quod character confirmationis non praesupponat characterem baptismalem. Character enim confirmationis ad hoc datur quod homo fortiter Christum confiteatur. Sed aliqui ante baptismum fortiter Christum confessi sunt, ad martyrii palmam pervenientes. Ergo ante baptismum potest aliquis accipere characterem confirmationis.

2. Praeterea, character confirmationis est sacramentum et res. Sed homo etiam non baptizatus potest percipere id quod est sacramentum et res in eucharistia, scilicet corpus Domini verum; quamvis rem sacramenti non consequatur, inordinate accipiens; nisi forte credat se baptizatum. Ergo et similiter characterem confirmationis consequi potest non baptizatus.

3. Praeterea, sicut baptismus naturaliter praecedit confirmationem, ita unus ordo naturaliter praecedit alium. Si autem (1) aliquis accipit ordinis consequentis characterem qui non accipit characterem praecedentis, tamen non reordinatur, sed quod defuerat suppletur. Ergo et characterem confirmationis potest homo accipere sine characterem baptismali.

Sed contra est quod Dionysius dicit (2 cap. eccl. Hier.), quod nihil divinitus traditorum operari potest qui non est regeneratus per baptismum. Sed character confirmationis est hujusmodi; ergo non potest aliquis characterem confirmationis percipere qui non est baptizatus.

Praeterea, baptismus dicitur esse principium spiritualis vitae, secundum Dionysium (de eccl.

hier., cap. 2), et Damascenum (de Fide orth., lib. 4, cap. 10). Sed remoto principio auferitur quod est post principium. Ergo qui non est baptizatus, non potest characterem confirmationis accipere.

Solutio I. Respondeo dicendum ad primam quaestionem, quod character est distinctivum signum, quo quis ab aliis distinguitur ad aliquid spirituale deputatus. Sed ad spirituale potest aliquis tripliciter deputari. Uno modo ut aliquis in spiritualia participet; et ad hoc quis deputatur in baptismo, quia jam baptizatus potest esse particeps omnis spiritualis receptionis; unde character baptismalis, ut supra dictum est, est quasi quaedam spiritualis potentia passiva. Alio modo ut spiritualia quis in notitiam ducat per eorum fortem confessionem; et ad hoc quis deputatur in confirmatione; unde etiam tempore persecutionis eligebantur aliqui qui deberent in loco persecutionis remanere ad publice nomen Christi confitendum, aliis occulte creditibus, sicut patet in legenda beati Sebastiani (1). Tertio modo ut etiam spiritualia creditibus tradat; et ad hoc deputatur aliquis per sacramentum ordinis. Et ideo sicut in baptismo confertur character et in ordine, ita et in confirmatione.

Ad primum ergo dicendum, quod pugna spiritualis qua quis pugnat contra impediens salutem sui ipsius, omnibus indicitur; sed ad hoc non datur sacramentum confirmationis, sed ad persistendum fortiter in pugna qua quis nomen Christi impugnat, et ut invictus confessor Christi permaneat; et huic pugnae non omnes exponuntur, sed solum confirmati.

Ad secundum dicendum, quod in veteri lege non erat tempus per stultitiam praedicationis propagandi cultum Dei, sed magis per generationem carnalem; et ideo tunc talis pugna de confessione fidei non multum erat necessaria. Nihilominus tamen erat distinctio hujus characteris in veteri lege figurata, sicut et aliorum. In distinctione enim filiorum Israel ab Aegyptiis, significabatur character baptismalis; in distinctione timidorum a fortibus in bellis, character confirmationis; in distinctione Levitarum a fratribus suis, character ordinis.

Ad tertium dicendum, quod potestas characteris hujus est potestas activa, non ad conferendum spiritualia, quod est ordinis, sed magis ad conferendum publicae; et ideo confirmatus non constituitur in gradu alicujus ordinis, quia nullus ei subjicitur in receptione divinarum ab ipso.

Solutio II. Ad secundam quaestionem dicendum, quod quaelibet potentia de sui ratione importat ordinem ad aliquid; et ideo oportet potentiam proportionatam esse actui ad quem est: quia proprius actus non fit nisi in propria materia, secundum Philosophum in 2 de Anima (text. 24); et ideo oportet quod potentiae distinguantur per distinctionem actuum ad quos ordinantur, sive sint potentiae activae, sive passivae; et quia character, ut supra dictum est, dist. 4, quaest. 1, art. 1, in corp., est potentia spiritualis, ideo cum character baptismalis non ad idem ordinetur cum characterem confirmationis, ut ex dictis patet, planum est quod non est idem uterque character.

Ad primum ergo dicendum, quod ad unam

(1) Ea nimirum quam Surlius recitat 20 Januarii (Ez edit. P. Nicolai).

(1) Al. ergo.
S. Th. Opera omnia. V. 7.